

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Прев 91/07
15.11.2007. година
Београд

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Стојана Јокића, председника већа, Звездане Лутовац, Михаила Рулића, Мирјане Грубић и Власте Јовановић, чланова већа, у парници тужиоца "АА" у стечају, чији је пуномоћник АБ, адвокат, против туженог Предузеће "ББ", чији је пуномоћник БА, адвокат, ради дуга и утврђења хипотекарног потраживања, вредност предмета спора 509.373,26 еура, у динарској противвредности са СПП, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Вишег трговинског суда Пж.бр.517/06 од 27.09.2006. године, у седници већа одржаној дана 15.11.2007. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДАЈУ СЕ пресуда Вишег трговинског суда Пж.бр. 517/06 од 27.09.2006. године и пресуда Трговинског суда у Београду, П.бр.3337/02-01 од 04.10.2005.године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Трговинског суда у Београду, П. број 3337/02-01 од 04.10.2005. године у ставу један изреке одбијен је тужбени захтев за утврђење да је тужени солидарни и хипотекарни дужник према тужиоцу за износ 509.373,26 еура са каматом по стопи Централне банке Европске уније рачунајући од 01.01.2002. године па до исплате, све у динарској противвредности по курсу на дан исплате, а по уговору број 113/1 и анексу уговора број 43 као и да се обавезе тужени да наведени износ исплати тужиоцу. Ставом два изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев за обавезивање туженог да допусти да тужилац намири своје потраживање у наведеном износу са каматом продајом заложених непокретности уписаних у зк.ул. аа КО ГГ код Општинског суда у Љигу. Ставом три изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се донесе решење о дозволи забележбе ове парнице на хипотекарно оптерећеној непокретности уписаној у зк.ул.аа КО ГГ код Општинског суда у Љигу. Ставом четири изреке обавезан је тужилац датуженом плати на име трошкова парничног поступка износ од 973.250,00 динара.

Пресудом Вишег трговинског суда Пж.бр.517/06 одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена је првостепена пресуда Трговинског суда у Баограду.

Благовременом и дозвољеном ревизијом, изјављеном преко пуномоћника из реда адвоката, тужилац побија правоснажну другостепену пресуду због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361.став 2. тачка 12. ЗПП, и погрешне примене материјалног права.

Тужени је преко пуномоћника из реда адвоката доставио одговор на ревизију предлажући да Врховни суд Србије ревизију одбије као неосновану и тужиоца обавезе на накнаду трошкова ревизијског поступка које је определио.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 399. важећег Закона о парничном поступку, који се примењује на основу члана 491. став 1. истог закона ("Службени гласник Републике Србије" број 125/04 од 22.11.2004. године, ступио на снагу 23.02.2005. године), обзиром да је првостепена пресуда донета након ступања на снагу наведеног закона, Врховни суд Србије је нашао да је ревизија тужиоца основана.

Нижестепене пресуде су донете уз битну повреду одредаба парничног поступка из члана 361.став 2. тачка 12. ЗПП, јер не садрже све разлоге о одлучним чињеницама за пресуђење будући да нижестепени судови нису образложили одбијање тужбеног захтева по свим правним основима по којима је постављен нити су у том смислу утврђивали све релевантне чињенице за правилну примену материјалног права.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је, као давалац кредита, био у пословном односу са "ВВ", као корисником кредита, по уговору број 113/1 од 09.11.1990. године и анексу уговора број 43 од 14.10.1994.године. Као средство обезбеђења наведеног кредита извршена је укњижба заложног права – хипотеке на непокретности у А листу на катастарској број вв као и на катастарској парцели гг у корист тужиоца и то за износ главног дуга од 14.903.380,00 тадашњих динара а на основу решења Општинског суда у Љигу Дн. број 48/91 од 08.06.1991. године. Решењем Трговинског суда у Ваљеву Ст. бр. 1004/95 од 19.12.1996. године над "ВВ" отворен је стечајни поступак и у том поступку утврђено је потраживање овде тужиоца у износу од 950.152,50 динара са законском затезном каматом почев од 17.09.1996. године као и потраживање у износу од 579.385,33 ДЕМ, са домицилном каматом почев од 17.09.1996. године све до подношења предлога за главну деобу. Пре отварања стечајног поступка "ВВ" је основала 24.05.1995. године овде туженог. У зк.улошку број аа, власнички лист, уписано је право својине на непокретностима у А листу, међу које спадају и спорне непокретности, у корист Републике Србије. У теретном листу поред укњиженог заложног права на поменути катастарским парцела за дуг по кредиту "ВВ" уписано је и

укњиженом заложном права на поменутиим катастарским парцела за дуг по кредиту "ВВ", уписано је и право коришћења у корист овде туженог.

Код овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су одбили тужбени захтев, којим је тужилац тражио да се утврди да је тужени солидарни и хипотекарни дужник према тужиоцу за утужени новчани износ као и да с обавезе тужени да наведени износ плати тужиоцу, односно да допусти да се тужилац намири судском продајом заложених непокретности уписаних у зк.ул. аа КО ГГ и да се дозволи забележба парнице у наведеном земљишно књижном улошку. Своје правно становиште нижестепених судови су образложили чињеницом да тужени није био корисник кредита за чије је обезбеђење укњижена хипотека на предметним непокретностима, те да је тужени самостално правно лице које за своје обавезе одговара целокупном својом имовином, али да није настао деобом "ВВ" која је његов оснивач, те нема места примени одредбе члана 435. Закона о предузећима, нити солидарној одговорности туженог за обавезе корисника кредита. Стога су налазећи да тужени није пасивно легитимисан у овом спору тужбени захтев одбили као неоснован.

Правилан је закључак нижестепених судова да у конкретном случају нема услова за примену одредбе члана 435. Закона о предузећима, коме има места примени само у случају статусне промене поделе предузећа уз престанак постојећег предузећа, када предузећа настала поделом одговарају солидарно за обавезе подељеног предузећа, што овде није случај.

Међутим, основано се ревизијом указује да нижестепени судови нису дали никакве разлоге за непримену одредбе члана 452. Закона о облигационим односима, нити су у том смислу утврђивали чињенице релевантне за примену наведене одредбе, мада још у тужби тужилац поред позивања на одредбу члана 435. став 3. Закона о предузећима, позвао се и на одредбу члана 452. ЗОО, истичући у чињеничним наводима да је дужник по кредиту основао ново предузеће у циљу избегавања плаћања доспелих обавеза према повериоцима и да је на ново основано предузеће пренео активу. Прелазак имовинске целине у смислу члана 452. Закона о облигационим односима на новог титулара укључује како уступање потраживања које улазе у састав те имовинске целине тако и преузимање дугова који чине њену пасиву. Ради ефикасније заштите поверилаца имовинске целине, изричито је прописано да за дугове уз дотадашњег титулара имовинске целине одговара и стицалац и то солидарно са њим до вредности њене активе. Солидарна одговорност стицаоца не може се уговором ни искључити ни ограничити.

У поновном поступку првостепени суд ће утврдити да ли је и у којој вредности пренета имовина предузећа "ВВ", на овде туженог, по основу ког преноса би у смислу члана 452. ЗОО, тужени солидарно одговарао тужиоцу за неизмерене обавезе по кредиту са претходним титуларом имовине, иначе корисником кредита. Како је тужилац поставио и захтев за утврђење да је тужени хипотекарни дужник, уз намирење свог потраживања дозволом продаје хипотековане непокретности, а обзиром на уписано земљишно књижно стање потребно је утврдити да ли непокретности на којима је уписано заложно хипотекарно право могу бити предмет хипотекарног намирења.

Са свега изложеног, а на основу члана 406. став 1. Закона о парничном поступку одлучено је као у изреци.

Председник већа-судија,

Стојан Јокић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

дљ.